

Analýza činnosti centier voľného času za rok 2023:

Zhrnutie

• *Sieť voľnočasových zariadení*

V roku 2023 vyplnilo podľa platného zákona výkaz 434 centier voľného času, ktoré boli v tom čase v prevádzke. Asi štvrtina z nich bola zriadená v Prešovskom kraji (109). V nižšom počte boli zaznamenané v Košickom (81), Žilinskom (79), Banskobystrickom (57), Trnavskom (37), Trenčianskom (34), Nitrianskom (22) a v Bratislavskom kraji (15).

Až 301 centier voľného času štátneho zriaďovateľa (mesto, obec, samospráva) a 77 CVČ patrilo súkromným inštitúciám. Cirkevný zriaďovateľ vybudoval 56 voľnočasových centier.

Viac než štvrtina **štátnych CVČ** bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (80) a približne pätina centier voľného času bola evidovaná v Košickom kraji (58). Nižší počet štátnych CVČ mal sídlo v Žilinskom (54), Banskobystrickom (34), Trnavskom (28), Trenčianskom (25), Nitrianskom (16) a v Bratislavskom kraji (6).

Súkromné CVČ boli zaznamenané najmä v Banskobystrickom (17), Žilinskom (16), Košickom (13), Prešovskom (10), Bratislavskom (9), Trnavskom (7), Nitrianskom (2) a v Trenčianskom kraji (1).

Až tretina **cirkevných CVČ** bola evidovaná v Prešovskom kraji (17). Nižší počet voľnočasových centier mal sídlo v Košickom (10), Žilinskom (9), Trenčianskom (8), Banskobystrickom (6), Nitrianskom (4) a v Trnavskom kraji (2). V Bratislavskom kraji ešte stále neexistuje takéto voľnočasové zariadenie.

Štátne CVČ mali výraznejšiu prevahu každom kraji, okrem Bratislavského, kde bol zaregistrovaný vyšší počet súkromných voľnočasových centier. V Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji bolo evidovaných viac **súkromných voľnočasových centier**. V Trenčianskom, Nitrianskom a v Prešovskom kraji mali prevahu CVČ, ktoré patrili **cirkevným zriaďovateľom**. Štátne, súkromné a cirkevné voľnočasové centrá boli evidované v každom kraji, okrem Bratislavského, kde doteraz chýba cirkevné CVČ.

Porovnanie zistení za roky 2022 a 2023 ukázalo, že v roku 2023 sa počet voľnočasových centier zvýšil o dve (2022: 432, 2023: 434). V skupine **štátnych CVČ** bol ich počet rovnaký ako pred rokom (0, 2022 a 2023: zhodne po 301). Zmeny boli zaevidované len v dvoch krajoch, pričom v Prešovskom (+3, 2022: 77, 2023: 80) sa ich počet zvýšil o tri a v Košickom kraji (-3, 2022: 61, 2023: 58) o tri klesol. Počet **súkromných centier** stúpol o dve (+2, 2022: 75, 2023: 77). V Prešovskom (+2, 2022: 10, 2023: 12), Nitrianskom (+1, 2022: 1, 2023: 2) a v Žilinskom kraji (+1, 2022: 15, 2023: 16) bol zaznamenaný nárast CVČ, avšak v Bratislavskom (-1, 2022: 10, 2023: 9) a v Košickom kraji (-1, 2022: 14, 2023: 13) bol zistený ich mierny pokles. Počet **cirkevných CVČ** sa za dané obdobie nezmenil (0, 2022 a 2023: zhodne po 56).

• *Pedagogickí zamestnanci*

V roku 2023 pracovalo v CVČ na celom Slovensku 7 245 pedagogických zamestnancov, pričom väčšinu tvorili ženy (4 399, muži: 2 846).

Najvyšší počet pedagogických zamestnancov pôsobil v štátnych CVČ (4 950), pričom omnoho menej osôb vykonávalo túto činnosť vo voľnočasových centrách so súkromným (1 519) alebo s cirkevným zriaďovateľom (776).

Najviac osôb zamestnávali CVČ v Žilinskom (1 880), Prešovskom (1 693), a v Košickom kraji (1 471). Nižší počet zamestnancov zabezpečoval činnosť centier voľného času v Banskobystrickom (760), Trenčianskom (514), Trnavskom (394), Nitrianskom (285) a v Bratislavskom kraji (248).

Až 3 723 osôb bolo zamestnaných v centrách voľného času interne, viac ako tretina (2 441) externe a 1 081 osôb patrilo k dobrovoľníkom.

Porovnanie zistení za roky 2022 a 2023 ukázalo, že sa **zvýšil počet pedagogických zamestnancov o 1 239 osôb** (2022: 6 006, 2023: 7 245). Nárast počtu pedagogických zamestnancov vykazovali centrá voľného času vo všetkých krajoch, avšak najmä v Žilinskom (+711), Košickom (+158), Trenčianskom (+103), Trnavskom (+87), Banskobystrickom (+76), Nitrianskom (+39), Bratislavskom (+35) a v Prešovskom kraji (+30).

Porovnanie počtu **interných a externých** pedagogických zamestnancov ukázalo, že stúpol počet externistov (+241) a klesol počet interných zamestnancov (-83). Počet dobrovoľníkov nebol v roku 2022 zisťovaný, preto sa nedá porovnávať.

Zvyšovanie počtu zamestnancov CVČ sa viac týkalo viac **mužov** (+793) než **žien** (+446). Vyšší počet pedagogických zamestnancov v oboch skupinách bol zaznamenaný v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji. Iba v Prešovskom kraji prišli o prácu ženy, ale stúpol počet mužov.

Vyšší počet pracovníkov bol zistený v **štátnych** (+457), **súkromných** (+728) aj v **cirkevných voľnočasových centrách** (+54).

Priemerný počet pedagogických zamestnancov v CVČ predstavoval v roku 2023 približne 17 osôb. Celoslovenský priemer presiahli voľnočasové centrá so sídlom v Žilinskom (24) a v Košickom kraji (18). V Bratislavskom kraji (17) bol priemerný počet zamestnancov na jedno zariadenie totožný s celoslovenským priemerom. Nižší priemerný počet pracovníkov, než vykazoval celoslovenský priemer, bol zaznamenaný v Trnavskom (11), Trenčianskom (15), Nitrianskom, Banskobystrickom (zhodne po 13) a v Prešovskom kraji (8).

Priemerný počet zamestnancov v CVČ sa v roku 2023 **zvýšil** na 17 (2022: 14). Vyšší priemerný počet pedagogických zamestnancov než pred rokom bol zaregistrovaný v Bratislavskom (2023: 17, 2022: 13), Trnavskom (2023: 11, 2022: 8), Trenčianskom (2023: 15, 2022: 12), Nitrianskom, Banskobystrickom (zhodne po 2023: 13, 2022: 12), Žilinskom (2023: 24, 2022: 15) a v Košickom kraji (2023: 18, 2022: 15). Priemerný počet zamestnancov CVČ v Prešovskom kraji (2022 a 2023: zhodne po 16) sa za sledované obdobie nezmenil, pričom v žiadnom kraji nebola zistená horšia situácia.

- **Pravidelná záujmová činnosť**

V roku 2023 **pracovalo v centrách voľného času 10 429 záujmových krúžkov**. Priemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti na jedno zariadenie bol 24. V CVČ bolo evidovaných aj 5 745 záujmových krúžkov, ktoré boli vedené internými zamestnancami, čo predstavovalo viac než polovicu (55,09 %) z celkového počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti.

Najvyšší počet záujmových krúžkov bol zaregistrovaný v Žilinskom (2 469), Košickom (2 036), Prešovskom (2 032) a v Banskobystrickom kraji (1 155). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti uvádzali CVČ v Trenčianskom (805), Trnavskom (694), Nitrianskom (670) a v Bratislavskom kraji (568).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili necelé tri štvrtiny (7 752) útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. Omnoho nižší počet záujmových krúžkov vytvorili pre deti a mládež CVČ patriace **súkromným** (1 843) a **cirkevným** zriaďovateľom (957).

Komparácia údajov ukázala, že v roku 2023 **klesol počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti o 123** (2023: 10 429, 2022: 10 552).

V roku 2023 sa počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti **zvýšil** najmä v Nitrianskom (+89) a v malej miere aj v Bratislavskom (+7) a v Prešovskom kraji (+3). **Výraznejšie zníženie** počtu záujmových krúžkov bolo zaregistrované v Žilinskom (-69), Košickom (-68) a v Trnavskom kraji (-67). Ich miernejší pokles bol evidovaný v Trenčianskom (-14) a v Banskobystrickom kraji (-4).

V roku 2023 bol v štátnych (-108) a v súkromných CVČ (-37) zistený pokles **počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**. Ich mierne navýšenie bolo evidované len v cirkevných CVČ (+22).

Z celkového počtu 10 429 záujmových krúžkov realizovaných v centrách voľného času bola v roku 2023 viac než polovica (5 745) **vedená internými zamestnancami**. Tento percentuálny podiel bol prekročený v Bratislavskom (60,92 %), Trnavskom (56,48 %), Trenčianskom (63,48%), Nitrianskom (57,31 %), Prešovskom (65,80 %) a v Košickom kraji (57,46 %). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, než uvádzal celoslovenský priemer, bol zistený iba v Žilinskom (43,86 %) a v Banskobystrickom kraji (51,95 %).

Celoslovenský percentuálny podiel (55,09 %) bol prekročený najmä v cirkevných (73,95 %) a v nižšej miere aj v štátnych centrách voľného času (58,44 %). V CVČ patriacich súkromnému zriaďovateľovi (30,68 %) bol zistený výrazne nižší podiel útvarov záujmovej činnosti vedených internými zamestnancami než uvádzal celoslovenský priemer. Zo zistených údajov je zrejmé, že v týchto centrách voľného času mali vo vedení krúžkov výraznejšiu prevahu externí zamestnanci alebo dobrovoľníci.

V roku 2023 pracovalo v každom CVČ v priemere **24 útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**. Najviac možností na rozvoj záujmov zabezpečili pre svojich členov centrá voľného času so sídlom v Bratislavskom kraji, kde na jedno zariadenie pripadlo až 38 krúžkov. Nadpriemernú ponuku zorganizovali aj v Žilinskom (31), Nitrianskom (30) v Košickom kraji (25). Rovnaký počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ako uvádzal celoslovenský priemer, vykazovali CVČ v Trenčianskom kraji (24). Nižší priemerný počet záujmových krúžkov bol zaregistrovaný v centrách voľného času so sídlom v Banskobystrickom (20), Trnavskom a v Prešovskom kraji (zhodne po 19).

Voľnočasové centrá patriace **štátnemu** (25) a **súkromnému** zriaďovateľovi (27) zabezpečili pre svojich členov mierne nadpriemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. V **cirkevných** CVČ (15) bola ponuka výrazne nižšia.

Z celkového počtu 10 429 záujmových krúžkov bol najvyšší počet orientovaný na telovýchovu, šport a turistiku (4 504). Výrazne nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zameraný na kultúru, umenie a estetiku (1 864), spoločenské vedy (1 011), výučbu cudzích jazykov (925), tvorivé dielne (592), vedu a techniku (580) a prírodné vedy (573). Najmenej záujmových krúžkov bolo orientovaných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (134), audiovizuálnu a multimediálnu tvorbu (59) a na iné, bližšie nešpecifikované oblasti (187).

Porovnanie zistení za roky 2022 a 2023 ukázalo, že sa **znižil počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-123, 2023: 10 429, 2022: 10 552)**.

Klesol počet záujmových krúžkov zameraných na kultúru, umenie a estetiku (-156), prírodné vedy (-53), telovýchovu, šport a turistiku (-50), spoločenské vedy (-32) a iné, bližšie neuvedené oblasti (-41). Najvýraznejšie sa **zvýšil** počet záujmových krúžkov, zameraných na vedu a techniku (+369) a v nižšej miere stúpol aj počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti orientovaných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+10) a na výučbu cudzích jazykov (+7).

Telovýchova, šport a turistika boli v **najvyššom počte** rozvíjané v centrách voľného času so sídlom v Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji. Iba v Bratislavskom kraji mali prioritu útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na kultúru, umenie a estetiku.

V CVČ s pôsobnosťou v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji sa záujmové krúžky v **najnižšom počte** venovali audiovizuálnej a multimediálnej tvorbe. V Košickom kraji boli v najnižšej miere zabezpečené útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí.

Štátne CVČ mali vo všetkých tematických oblastiach **najviac členov** záujmových krúžkov. V **súkromných CVČ** dávali deti a mládež prednosť výučbe cudzích jazykov, spoločenským vedám, vede a technike, kultúre, umeniu a estetike, telovýchove, športu a turistike a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí, zatiaľ čo v **cirkevných centrách voľného času** boli preferované prírodné vedy a iné, bližšie neurčené oblasti. Súkromné a cirkevné CVČ sa v približne rovnakej miere zamerali na zriadenie útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zameranej na audiovizuálnu a multimediálnu tvorbu.

- **Členovia útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**

Celkový počet 10 429 záujmových krúžkov navštevovalo 157 377 členov. Priemerný počet členov na jeden krúžok bol 15.

Najvyšší počet členov uvádzali CVČ v Žilinskom (40 863), Prešovskom (33858) a v Košickom kraji (28 696). Výrazne nižší počet osôb zúčastňujúcich sa na činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaregistrovaný v Banskobystrickom (16 699), Trenčianskom (11 402), Trnavskom (9 787), Nitrianskom (9 677) a v Bratislavskom kraji (6395).

Záujmové krúžky vo vyššom počte navštevovali chlapci (80 580) než dievčatá (76 797). **Dievčatá** mali miernu prevahu v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. V Žilinskom, Prešovskom a v Košickom kraji navštevovali záujmové krúžky častejšie

chlapci. Približne rovnaký počet chlapcov aj dievčat patril k členom útvarov pravidelnej záujmovej činnosti v centrách voľného času s pôsobnosťou v Banskobystrickom kraji.

Svoje záujmy a koníčky v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti výrazne častejšie rozvíjali deti, ktoré mali menej než 15 rokov (132 740) ako staršie osoby (24 637). V rámci celého Slovenska bola v členskej základni zistená **výrazná prevaha detí mladších než 15 rokov**, pričom pomerne výrazné rozdiely vo vzťahu k veku boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR.

Najvyšší počet členov záujmových krúžkov zaznamenali vo všetkých krajoch **štátne CVČ**. V Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji mala prevahu členská základňa v **súkromných** voľnočasových centrách, zatiaľ čo v Trenčianskom, Nitrianskom a v Prešovskom kraji mali viac členov CVČ patriace cirkevnému zriaďovateľovi.

V roku 2023 (157 377, 2022: 155 763) **stúpol počet členov záujmových krúžkov vo voľnočasových centrách o 1 614 osôb**. Z podrobnejšej analýzy vo vzťahu k pohlaviu vyplynulo, že útvary pravidelnej záujmovej činnosti navštevovali častejšie dievčatá (+2 635), pričom počet chlapcov (-1 021) sa znížil.

Redukcia počtu členov záujmových krúžkov sa dotkla len osôb starších ako 15 rokov (-2 553), zatiaľ čo počet detí mladších než 15 rokov stúpol (+4 167).

Zvýšenie počtu členov záujmových krúžkov zaznamenali najmä štátne (+2 492) a cirkevné CVČ (+833). **Zníženie** počtu členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bolo evidované v súkromných centrách voľného času (-1 711).

Najviac osôb navštevovalo útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (72 121), kultúru, umenie a estetiku (26 333) a na spoločenské vedy (17 374). Deti a mládež vo výrazne nižšom počte absolvovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na výučbu cudzích jazykov (12 823), prírodné vedy (8 118), vedu, techniku (7 879), tvorivé dielne (7 146), iné, bližšie neurčené oblasti (2 855), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (1 991) a audiovizuálnu a multimediamiálnu tvorbu (737).

Dievčatá sa častejšie zapojili do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti venovaných kultúre, umeniu a estetike, výučbe cudzích jazykov, prírodným a spoločenským vedám, tvorivým dielňam a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí. **Chlapci** preferovali záujmové krúžky zamerané na telovýchovu, šport a turistiku a na vedu a techniku. Obidve skupiny detí a mládeže sa v približne rovnakej miere zaujímali o audiovizuálnu a multimediamiálnu tvorbu a o iné, bližšie nešpecifikované oblasti.

Deti mladšie ako 15 rokov častejšie zaujímala činnosť krúžkov, ktoré sa zameriavali na kultúru, umenie a estetiku, výučbu cudzích jazykov a na tvorivé dielne. **Staršie osoby** vo vyššej miere oslovili útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na telovýchovu, šport a turistiku, spoločenské vedy, vedu a techniku a spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. Obidve skupiny v približne rovnakej miere navštevovali krúžky zamerané na prírodné vedy, audiovizuálnu a multimediamiálnu tvorbu a na iné, bližšie nešpecifikované oblasti.

Najvyšší počet členov záujmových krúžkov zaznamenali vo všetkých tematických oblastiach štátne CVČ. V **súkromných voľnočasových centrách** mala oproti cirkevným CVČ prevahu členská základňa útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zameraných na výučbu cudzích

jazykov, spoločenské a prírodné vedy, vedu a techniku, kultúru, umenie a estetiku, telovýchovu, šport a turistiku, tvorivé dielne, audiovizuálnu a multimediálnu tvorbu a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. V **cirkevných centrách voľného času** mali viac členov iba záujmové krúžky venované iným, bližšie neurčeným oblastiam.

V roku 2023 zaznamenali **nárast počtu členov** záujmové krúžky zamerané na vedu a techniku (+5 318), výučbu cudzích jazykov (+763), spoločenské vedy (+562), iné oblasti (+202) a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+196). **Zníženie** členskej základne sa najviac dotklo krúžkov zameraných na telovýchovu, šport a turistiku (-1 183), prírodné vedy (-765) a na kultúru, umenie a estetiku (-753).

Prezentované zistenia potvrdili nielen **výrazný nárast** členskej základne krúžkov zameraných na vedu a techniku, ale aj miernejšie zvýšenie počtu členov navštevujúcich útvary pravidelnej záujmovej činnosti venované výučbe cudzích jazykov, spoločenským vedám, spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí a iným oblastiam. Okrem toho pribudli krúžky orientované na tvorivé dielne a na audiovizuálnu a multimediálnu tvorbu. Zároveň bolo zaznamenané **zníženie** členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zameranej na telovýchovu, šport a turistiku, prírodné vedy a kultúru, umenie a estetiku.

- **Príležitostná záujmová činnosť**

V roku 2023 zorganizovali **centrá voľného času spolu 12 215 príležitostných podujatí**. Asi pätinu z nich zabezpečili CVC v Trenčianskom (2 555) a v Košickom kraji (2 498). Nižší počet občasných podujatí zorganizovali aj voľnočasové centrá so sídlom v Žilinskom (1 795), Banskobystrickom (1 903), Prešovskom (1 381), Trnavskom (1 070), Nitrianskom (626) a v Bratislavskom kraji (387).

Štátne centrá voľného času zorganizovali až 11 449 príležitostných aktivít. Omnoho nižší počet týchto podujatí zabezpečili pre svojich členov **súkromné** (459) a **cirkevné CVC** (307).

Najviac príležitostných aktivít vyhlásili **centrá voľného času** (8 952), pričom **Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže** (ďalej len MŠVvaM SR) vyhlásilo asi pätinu z týchto podujatí (2 427). Asi 836 príležitostných aktivít, bolo realizovaných pod záštitou **iného subjektu**. V každom kraji bol v rámci príležitostných aktivít vyhlásených MŠVvaM SR zaznamenaný najvyšší počet **okresných** aktivít, v nižšej miere aj **krajských** alebo **celoslovenských**. V rámci príležitostných podujatí, ktoré sa konali pod záštitou centra voľného času, mali v každom kraji prioritu podujatia konané na **miestnej** úrovni.

V štátnych centrách voľného času sa konalo najviac aktivít vyhlásených nielen MŠVvaM SR, ale i centrom voľného času a iným subjektom.

Porovnanie údajov za roky 2022 (10 790) a 2023 (12 215) potvrdilo, že voľnočasové centrá zrealizovali v tomto roku **o 1 425 príležitostných podujatí viac** než vlani. Komparácia zistení potvrdila **zvýšenie počtu aktivít** vo všetkých krajoch okrem Žilinského (-381). **Nárast týchto podujatí** bol zistený v Trenčianskom (+938), Košickom (+354), Banskobystrickom (+228), Nitrianskom (+218), Prešovskom (+29), Trnavskom (+26) a v Bratislavskom kraji (+13).

Najvýraznejšie **zvýšenie** počtu príležitostných podujatí zaznamenali štátne CVC (+1 665), pričom omnoho miernejší nárast bol zaznamenaný v cirkevných CVC (+10). **Zníženie** počtu príležitostných podujatí bolo zistené v súkromných centrách voľného času (-250).

- **Účastníci príležitostnej záujmovej činnosti**

Príležitostných podujatí sa zúčastnilo 703 636 osôb. Týmito aktivitami oslovili deti a mládež najmä centrá voľného času v Trenčianskom (148 509), Žilinskom (128 704), Košickom (115510) a v Prešovskom kraji (102 487). Nižší počet účastníkov príležitostných podujatí bol evidovaný v Banskobystrickom (86 141), Trnavskom (72 806), Nitrianskom (30 401) a v Bratislavskom kraji (19 078).

Celoslovenský **priemer účastníkov príležitostných podujatí** bol 58 osôb. Výrazne ho prekročili voľnočasové centrá pôsobiace v Prešovskom (74), Žilinskom (72) a v Trnavskom kraji (68). Iba v Trenčianskom kraji (58) bol zistený priemerný počet zhodný s celoslovenským priemerom. Nižší počet účastníkov príležitostných podujatí, než vykazoval celoslovenský priemer, bol evidovaný v Bratislavskom, Nitrianskom (zhodne po 49), Košickom (46) a v Banskobystrickom kraji (45).

Priemerný počet účastníkov príležitostných aktivít výrazne prekročili cirkevné centrá voľného času 67. V štátnych CVČ (58) bol priemerný počet účastníkov zhodný s celoslovenským priemerným počtom. Výrazne nižší priemerný počet účastníkov príležitostných aktivít bol zaznamenaný v súkromných CVČ (45).

Príležitostné aktivity častejšie absolvovali dievčatá (369 033) než chlapci (334 603). **Dievčatá** vo vyššom počte zúčastnili na týchto podujatiach vo všetkých krajoch okrem Košického, kde mali miernu prevahu chlapci.

V skupine účastníkov príležitostných podujatí mali výraznú prevahu členovia **štátnych voľnočasových centier** (664 621). Do občasných podujatí sa zapojil omnoho nižší počet osôb z cirkevných (20 681) a zo súkromných CVČ (18 334).

Najvyšší počet **dievčat aj chlapcov** patrilo k členom štátnych voľnočasových centier. V skupine účastníkov príležitostných aktivít mali dievčatá prevahu nielen v štátnych, ale aj v súkromných a v cirkevných centrách voľného času.

Porovnanie údajov za roky 2022 a 2023 ukázalo **výrazné zvýšenie počtu absolventov príležitostných aktivít (+140 994)**, ktoré bolo zaregistrované vo všetkých krajoch. Ich **najvýraznejší nárast** bol zistený v Košickom (+35 504), Prešovskom (+29 929), Žilinskom (+20 614), Trenčianskom (+19 239) a v Trnavskom kraji (+18 596). Miernejšie zvýšenie počtu účastníkov týchto podujatí bolo zaregistrované v centrách voľného času so sídlom v Nitrianskom (+11 263), Banskobystrickom (+4 966) a v Bratislavskom kraji (+883).

Do aktivít, ktoré sa v CVČ konali nepravidelne, sa v roku 2023 (+140 994) zapojili omnoho **častejšie** nielen **dievčatá** (+77 926), ale aj **chlapci** (+63 068).

Najvýraznejší **nárast** počtu účastníkov príležitostných podujatí zaregistrovali **štátne centrá voľného času** (+152 561), pričom ich pokles bol zistený v **súkromných** (-10 881) a v **cirkevných CVČ** (-686).

- **Reprezentatívne podujatia**

Z celkového počtu **3 237 reprezentatívnych aktivít** bolo najviac realizovaných v Žilinskom (812), Trenčianskom (577), Prešovskom (496), Košickom (488) a v Banskobystrickom kraji (444). Nižší počet reprezentatívnych aktivít bol evidovaný v Trnavskom (274), Nitrianskom (109) a v Bratislavskom kraji (37).

V rámci reprezentatívnych aktivít bolo až 2 772 **súťaží, festivalov a iných aktivít**, pričom 117 (4,22 %) z nich prebiehalo **v zahraničí**. Okrem toho zabezpečovali zamestnanci centier voľného času pre deti a mládež aj 465 **sústrední**.

Najviac aktivít sa konalo v **štátnych** centrách voľného času (2 868). V **súkromných** (239) a v **cirkevných CVČ** (130) bol zaznamenaný omnoho nižší počet reprezentatívnych aktivít. V **štátnych centrách voľného času** bolo zrealizovaných nielen najviac súťaží, festivalov a výstav, ale i sústrední a reprezentatívnych podujatí konaných v zahraničí. Súkromné centrá voľného času zorganizovali vyšší počet všetkých typov reprezentatívnych podujatí než CVČ patriace cirkevnému zriaďovateľovi.

- **Účastníci reprezentatívnej činnosti**

Reprezentatívnych podujatí realizovaných v centrách voľného času sa zúčastnilo 102 086 osôb. Týmito aktivitami oslovili deti a mládež najmä CVČ so sídlom v Trenčianskom (21 861), Košickom (20 651) a v Žilinskom kraji (17 344). Nižší počet účastníkov reprezentatívnych podujatí bol evidovaný v Trnavskom (12 404), Banskobystrickom (11 153), Prešovskom (10601), Bratislavskom (4 856) a v Nitrianskom kraji (3 216).

Celoslovenský priemer účastníkov reprezentatívnych podujatí bol 32 osôb. Výrazne ho prekročili voľnočasové centrá pôsobiace v Bratislavskom (131), Trnavskom (45), Košickom (42) a v Trenčianskom kraji (38). Nižší počet účastníkov súťaží, festivalov, výstav a sústredení než vykazoval celoslovenský priemer, bol evidovaný v Nitrianskom (30), Banskobystrickom (25), Žilinskom a v Prešovskom kraji (zhodne po 21).

V štátnych centrách voľného času bol zaznamenaný zhodný **priemerný počet účastníkov** ako uvádzal celoslovenský priemer. Výrazne nižší priemerný počet účastníkov bol zistený v súkromných (25) a v cirkevných CVČ (22).

Reprezentatívne aktivity oslovili častejšie dievčatá (59 295) než chlapcov (42 791). **Dievčatá** absolvovali vo vyššom počte tieto aktivity vo všetkých krajoch okrem Košického a Trnavského, kde mali miernu prevahu chlapci.

V skupine účastníkov reprezentatívnych podujatí mali výraznú prevahu členovia **štátnych voľnočasových centier** (93 110). Do týchto aktivít sa zapojil omnoho nižší počet osôb v súkromných (6 090) a v cirkevných CVČ (2 886).

Najvyšší počet **dievčat** (54 246) **aj chlapcov** (38 864) patril k členom štátnych voľnočasových centier. Súkromné (dievčatá: 3 329, chlapci: 2 761) a cirkevné CVČ (dievčatá: 1 720, chlapci: 1 166) oslovili svojou ponukou reprezentatívnych podujatí výrazne nižší počet osôb. V skupine účastníkov súťaží, festivalov, výstav a sústredení mali **dievčatá** prevahu v štátnych, súkromných aj v cirkevných centrách voľného času.

- **Víkendové podujatia**

V roku 2023 bolo v CVČ zrealizovaných 1 348 víkendových podujatí. Najviac z nich zabezpečovali CVČ so sídlom v Košickom (269), Žilinskom (255) a v Prešovskom kraji (253). Nižší počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ bol zaznamenaný v centrách voľného času s pôsobnosťou v Banskobystrickom (177), Trnavskom (153), Trenčianskom (124), Nitrianskom (97) a v Bratislavskom kraji (20).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili až 1 118 víkendových podujatí. Omnoho nižší počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ zorganizovali pre svojich členov CVČ so súkromným (139) a s cirkevným zriaďovateľom (93).

Porovnanie údajov za roky 2022 a 2023 potvrdilo **zníženie počtu víkendových aktivít (-574)**. Ich **zvýšenie** bolo zistené iba v Košickom (+51) a v Trnavskom kraji (+13). **Zníženie** počtu podujatí konaných počas sobôt a nedeľ uvádzali CVČ v Trenčianskom (-185), Žilinskom (-157), Prešovskom (-148), Nitrianskom (-65), Bratislavskom (-46) a v Banskobystrickom kraji (-37).

Zníženie počtu víkendových podujatí bolo evidované vo všetkých troch typoch CVČ. Ich najvýraznejší pokles zaznamenali **štátne voľnočasové centrá** (-383). Miernejšie zníženie počtu aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ bolo evidované v CVČ so **súkromným** (-150) a s **cirkevným** zriaďovateľom (-41).

Najvyšší počet víkendových podujatí (1 348) v centrách voľného času organizovali samotné CVČ (971). Omnoho nižší počet aktivít konaných počas sobôt a nedeľ zabezpečovali **iné subjekty** (277) alebo **Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládež SR** (100).

V štátnych centrách voľného času bol realizovaný najvyšší počet víkendových podujatí, ktoré organizovalo priamo **centrum voľného času, MŠVVaM SR** a **iný subjekt**.

V štátnych a v cirkevných CVČ bol zistený vyšší počet víkendových aktivít realizovaných zariadením a konaných na miestnej úrovni. Iba v súkromných centrách voľného času mali prevahu podujatia zabezpečované počas sobôt a nedeľ na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni.

- **Reprezentatívna víkendová činnosť**

Z celkového počtu 1 079 reprezentatívnych aktivít konaných počas sobôt a nedeľ bolo najviac evidovaných v Banskobystrickom (326), Prešovskom (249), Žilinskom (151), Trenčianskom (141) a v Košickom kraji (100). Nižší počet reprezentatívnych aktivít bol zaregistrovaný v Nitrianskom (49), Trnavskom (44) a v Bratislavskom kraji (19).

V roku 2023 sa v CVČ počas víkendov konalo až 886 **sút'aží, festivalov a iných aktivít**, pričom 69 z nich prebiehalo **v zahraničí**. Zamestnanci centier voľného času zabezpečovali pre deti a mládež aj 193 **sústrední**.

Najviac reprezentatívnych víkendových aktivít sa konalo v **štátnych** centrách voľného času (927). Omnoho menej reprezentatívnych aktivít bolo zaznamenaných v **súkromných** (132) a v **cirkevných** CVČ (20).

Vo všetkých typoch centier voľného času boli počas víkendov častejšie realizované súťaže, festivaly, výstavy a iné reprezentatívne aktivity než sústredenia. V cirkevných CVČ nebolo evidované žiadne reprezentatívne podujatie, ktoré by sa konalo v zahraničí.

- **Letné tábory**

V roku 2023 bolo vo voľnočasových centrách zabezpečených 875 letných táborov. Ich širokú ponuku zorganizovali CVČ so sídlom v Žilinskom (156), Banskobystrickom (123), Prešovskom (119), Košickom, Nitrianskom (zhodne po 116) a v Trenčianskom kraji (103).

Najmenej letných táborov zrealizovali zamestnanci centier voľného času v Trnavskom (74) a v Bratislavskom kraji (85).

Z celkového počtu 875 letných táborov bolo až 796 **denných** a 79 **pobytových**. Z tohto počtu sa len 13 táborov konalo v **zahraníčí**

Zamestnanci štátnych CVČ zorganizovali najviac **denných** (štátne: 673, súkromné: 88, cirkevné: 35) aj **pobytových táborov** (štátne: 49, súkromné: 12, cirkevné: 18). Z celkového počtu 13 **letných táborov konaných v zahraničí**, bolo 8 zabezpečených zamestnancami štátnych CVČ. Asi tri tábory organizovali pracovníci súkromných centier voľného času a dva boli zrealizované v cirkevných CVČ. V každom type voľnočasových zariadení mali prevahu pobytové letné tábory.

Porovnanie zistení potvrdilo, že v roku 2023 zorganizovali zamestnanci voľnočasových centier **o 22 letných táborov viac** než vlni (2022: 853, 2023: 875). **Vyšší počet letných táborov** bol zaznamenaný v centrách voľného času s pôsobnosťou v Nitrianskom (+36), Banskobystrickom (+10), Žilinskom (+7) a v Košickom kraji (+2). Svoju **ponuku znížili** CVČ v Bratislavskom (-17), Trenčianskom (-8), Prešovskom (-9) a v Trnavskom kraji (-1).

Vyšší počet letných táborov bol zaregistrovaný iba v štátnych CVČ (+39). **Nižšiu ponuku** než vlni pripravili pre deti a mládež zamestnanci súkromných (-12) a cirkevných centier voľného času (-5).

- **Organizačné zabezpečenie letných táborov**

Činnosť letných táborov vo voľnočasových centrách v roku 2023 organizačne zabezpečovalo 869 odborných zamestnancov. Najviac osôb, ktoré organizovali letné tábory, uvádzali CVČ s pôsobnosťou v Žilinskom (186), Košickom (148), Prešovskom (118) a v Trenčianskom kraji (113). Nižší počet zamestnancov pôsobiacich v letných táboroch bol zaznamenaný v centrách voľného času so sídlom v Banskobystrickom (95), Nitrianskom (92), Trnavskom (66) a v Bratislavskom kraji (51).

Najvyšší počet zamestnancov, ktorí dohliadali na táborovú činnosť, bol zistený v **štátnych CVČ** (717). Omnoho nižší počet osôb, ktoré sa venovali tejto práci, bol evidovaný vo voľnočasových centrách so **súkromným** (83) a s **cirkevným** zriaďovateľom (69).

V roku 2023 (869) zabezpečovalo letné tábory v CVČ o **240 zamestnancov menej** než v roku 2022 (1 109). Zistené údaje ukázali, že **nižší počet pracovníkov v táboroch**, ktoré organizovali centrá voľného času, bol evidovaný vo všetkých krajoch, najmä v Košickom (-81), Banskobystrickom (-63), Žilinskom (-39) a v Trenčianskom kraji (-28). Nižší pokles počtu zamestnancov v letných táboroch bol evidovaný v centrách voľného času v Prešovskom (-13), Trnavskom (-10), Bratislavskom (-4) a v Nitrianskom kraji (-2).

Znižovanie počtu zamestnancov, ktorí organizačne zabezpečovali činnosť letných táborov najviac zasiahlo **štátne** (-132) a vo výrazne nižšej miere aj **súkromné** (-47) a cirkevné CVČ (-61).

- **Účastníci letných táborov**

V roku 2023 sa v letných táboroch, ktoré organizovali centrá voľného času, odrekreovalo približne 29 887 účastníkov. Tieto osoby najčastejšie uvádzali centrá voľného času so sídlom

v Košickom (5 746), Žilinskom (5 363), Trenčianskom (5 042) a v Prešovskom kraji (4 998). Nižší počet účastníkov letných táborov bol zaregistrovaný v Banskobystrickom (3 528), Trnavskom (2 048), Nitrianskom (2 007) a v Bratislavskom kraji (1 155).

Až 26 057 osôb absolvovalo **denné** a 3 830 osôb **pobytové** letné tábory. Účastníci pobytových letných táborov mali prevahu v každom kraji. Najviac účastníkov **denných táborov** bolo evidovaných v Košickom (5 128), Trenčianskom (4 693) a v Žilinskom kraji (4 553). Nižší počet osôb sa rekreoval v pobytových táboroch v Prešovskom (3 573), Banskobystrickom (3 305), Nitrianskom (1 909), Trnavskom (1 750) a v Bratislavskom kraji (1 146). Najvyšší počet účastníkov **pobytových táborov** bol zaregistrovaný v CVČ s pôsobnosťou v Prešovskom (1425) a v Žilinskom kraji (810). Omnoho nižší počet pobytových táborov bol zaznamenaný v centrách voľného času so sídlom v Košickom (618), Trenčianskom (349), Trnavskom (298), Banskobystrickom (223), Nitrianskom (98) a v Bratislavskom kraji (9).

Z celkového počtu 29 887 účastníkov letných táborov až 23 941 osôb využilo ponuku **štátnych** voľnočasových centier. Omnoho nižší počet detí a mladých ľudí absolvoval letné tábory realizované v **súkromných** (3 278) a v **cirkevných** CVČ (2 668).

Celoslovenský **priemerný počet účastníkov** bol približne 34 osôb na tábor. Tento počet prekročili CVČ v Košickom (50), Prešovskom (43) a v Trenčianskom kraji (49). Rovnaký priemerný počet ako bol celoslovenský, vykazovali centrá voľného času so sídlom v Žilinskom kraji (34). Nižší priemerný počet účastníkov letných táborov uvádzali CVČ s pôsobnosťou v Trnavskom, Banskobystrickom (zhodne po 28), Nitrianskom a v Bratislavskom kraji (zhodne po 17).

Celoslovenský **priemerný počet účastníkov** letných táborov prekročili cirkevné centrá voľného času (50). V CVČ so štátnym a súkromným zriaďovateľom (zhodne po 33) bol zistený mierne nižší priemerný počet než uvádzal celoslovenský priemer.

Z celkového počtu 29 887 účastníkov letných táborov len 382 (1,27 %) osôb absolvovalo tábor konaný v **zahraničí**. Z tohto počtu najviac účastníkov uvádzali CVČ s pôsobnosťou v Prešovskom (208) kraji. Omnoho nižší počet účastníkov zahraničných letných táborov bol evidovaný v Žilinskom (51), Trnavskom (45), Košickom (40), Banskobystrickom (30) a v Trenčianskom kraji (8). V Bratislavskom a v Nitrianskom kraji nebol uvedený ani účastník letných táborov konaných v zahraničí.

V **zahraničných letných táboroch** sa rekreovali najmä členovia štátnych centier voľného času (283). Výrazne nižší počet absolventov letných táborov konaných v zahraničí bol zaregistrovaný v súkromných (51) v cirkevných CVČ (48).

Porovnanie počtu **účastníkov letných táborov** za roky 2022 (28 064) a 2023 (29 887) potvrdilo **zvýšenie ich počtu až o 1 823 osôb**. **Nárast** ich počtu uvádzali CVČ so sídlom v Košickom kraji (+1 251), pričom ich miernejšie zvýšenie bolo zaznamenané v Žilinskom (+400), Banskobystrickom (+312), Trenčianskom (+245), Nitrianskom (+92) a v Prešovskom kraji (+72). **Pokles** počtu účastníkov letných táborov bol zistený v Bratislavskom (-346) a v Trnavskom kraji (-203).

Analýza údajov vo vzťahu **k zriaďovateľovi CVČ** potvrdila, že **zvýšenie počtu účastníkov** letných táborov uvádzali najmä štátne (+1 725) a vo výrazne nižšej miere aj cirkevné (+150) centrá voľného času. V súkromných CVČ (-52) bolo zaznamenané ich zníženie.

Porovnanie počtu **účastníkov zahraničných letných táborov** za roky 2022 (389) a 2023 (382) potvrdilo **zníženie ich počtu o 7 osôb**. **Nárast** počtu absolventov zahraničných letných táborov bol zaznamenaný v Žilinskom (+45), Košickom (+30) a v Trenčianskom kraji (+8). **Pokles** počtu účastníkov letných táborov konaných v zahraničí uvádzali CVČ so sídlom v Prešovskom (-45), Banskobystrickom (-35) a v Trnavskom kraji (-10). V Bratislavskom a v Nitrianskom kraji (zhodne 0) sa situácia oproti zisteniam z minulého roku nezmenila.

Analýza dát vo vzťahu **k zriaďovateľovi** potvrdila, že nárast počtu účastníkov zahraničných letných táborov vykazovali iba cirkevné centrá voľného času (+38). V štátnych (-35) a v súkromných CVČ (-10) bolo zaznamenané ich zníženie.

- **Metodická činnosť**

V roku 2023 bolo v rámci metodickej činnosti zrealizovaných 1 503 podujatí, pričom asi tretina (449) z nich sa konala **priamo v zariadení**.

Z celkového počtu 1 503 metodických podujatí tvorili necelú tretinu **semináre a odborné kurzy** (418) a konferencie a sympóziá (338). Približne pätinu aktivít (295) predstavovali **prednášky a webináre** (95). Necelú štvrtinu (357) metodických aktivít predstavovali **iné, bližšie neurčené podujatia**.

V rámci celkovej metodickej činnosti boli vzdelávacie podujatia (1 503) organizované najmä v Žilinskom (481), Prešovskom (344) a v Nitrianskom kraji (255). Nižší počet týchto aktivít bol zaznamenaný v Košickom (136), Trenčianskom (118), Banskobystrickom (80), Trnavskom (47) a v Bratislavskom kraji (42).

V rámci metodických podujatí boli v Trnavskom a v Prešovskom kraji výraznejšie preferované **semináre a odborné kurzy**, zatiaľ čo v Bratislavskom kraji bola venovaná rovnaká pozornosť seminárom a odborným kurzom a prednáškam. V Trenčianskom a v Košickom kraji boli častejšie zrealizované **prednášky**. V Nitrianskom a v Banskobystrickom kraji mali prioritu iné, bližšie neurčené metodické podujatia. **Konferencie a sympóziá** boli výrazne preferované v Žilinskom kraji. V Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji neboli v rámci metodických podujatí realizované konferencie a sympóziá, zatiaľ čo v Bratislavskom kraji sa nekonali ani žiadne webináre.

V rámci **metodickej činnosti** bol najvyšší počet aktivít zaregistrovaný v štátnych voľnočasových centrách (1 264). Omnoho nižší počet týchto podujatí bol zistený v CVČ so súkromným (121) a s cirkevným zriaďovateľom (118).

Najviac **metodických aktivít** realizovaných **priamo v zariadení** (449) uvádzali štátne voľnočasové centrá (286). Omnoho nižší počet vzdelávacích podujatí bol evidovaný v súkromných (71) a v cirkevných CVČ (92). V štátnych centrách voľného času boli najčastejšie uvádzané semináre a odborné kurzy, zatiaľ čo v súkromných a v cirkevných CVČ mali prioritu prednášky.

Zamestnanci štátnych CVČ zabezpečili pre svojich klientov najvyšší počet **seminárov a odborných kurzov, konferencií a sympózií, prednášok, webinárov** aj **iných metodických podujatí**. V súkromných centrách voľného času venovali viac pozornosti seminárom a odborným kurzom, konferenciám a sympóziám a iným vzdelávacím aktivitám, zatiaľ čo prednášky a webináre boli viac preferované v CVČ s cirkevným zriaďovateľom.

Porovnanie údajov ukázalo, že v roku 2023 (1 503) bolo vo voľnočasových centrách zrealizovaných **až o 591 metodických činností viac** než v roku 2022 (912). **Vyšší počet** týchto podujatí zorganizovali zamestnanci CVČ v Žilinskom (+402), Nitrianskom (+166), Prešovskom (+151) a v nižšej miere aj v Košickom kraji (+42). **Pokles** vzdelávacích podujatí bol zaznamenaný v Bratislavskom (-86), Trnavskom (-40), Banskobystrickom (-31) a v Trenčianskom kraji (-13).

Zvýšenie počtu metodických podujatí bolo zistené najmä v štátnych (+604) a v nižšej miere aj v cirkevných centrách voľného času (+73). Ich **zniženie** bolo zaznamenané len v súkromných CVČ (-86).

- **Adresát metodickej činnosti**

Adresátom metodickej činnosti boli najmä **zamestnanci centier voľného času** (1 240), ktorí sa delili na vedúcich záujmových krúžkov (949) a mladých a mládežníckych vedúcich (291), **zamestnanci iných organizácií** (333), z ktorých väčšiu časť predstavovali pedagogickí zamestnanci (233) a **súkromné osoby** (2 914).

Z celkového počtu 4 487 adresátov metodickej činnosti najviac pochádzalo zo Žilinského (1492), Banskobystrického (1 128), Prešovského (886) a z Trenčianskeho kraja (717). Ich nižší počet bol evidovaný v Trnavskom (158), Košickom (61), Nitrianskom (32) a v Bratislavskom kraji (13).

V Bratislavskom, Trnavskom, Prešovskom a v Košickom kraji mali prioritu **metodické činnosti určené pre zamestnancov centier voľného času**. V Nitrianskom kraji bolo preferované vzdelávanie pre **zamestnancov iných organizácií**, zatiaľ čo v Trenčianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji sa najviac venovali metodickým podujatiam zameraným na zvýšenie kvalifikovanosti **súkromných osôb**. V Bratislavskom kraji nebolo realizované vzdelávanie určené pre zamestnancov iných organizácií, pričom v Nitrianskom kraji nevenovali v CVČ pozornosť metodickým podujatiam určeným pre súkromné osoby.

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili najviac metodických podujatí určených pre zamestnancov CVČ, vedúcich záujmových krúžkov, mladých a mládežníckych vedúcich, súkromné osoby, pracovníkov iných organizácií aj pre pedagogických zamestnancov. **V CVČ so súkromným zriaďovateľom** bolo zrealizovaných viac metodických aktivít určených pre zamestnancov iných organizácií, pedagógov a pre súkromné osoby, zatiaľ čo **v cirkevných centrách voľného času** venovali viac pozornosti vzdelávaniu svojich zamestnancov, vedúcich záujmových krúžkov, mladých a mládežníckych vedúcich.

Pre **zamestnancov CVČ** boli organizované najmä semináre a odborné kurzy (258), prednášky (215) a iné, bližšie neurčené podujatia (117, konferencie a sympóziá: 15, webináre: 81). **Zamestnanci iných organizácií** sa najčastejšie vzdelávali prostredníctvom konferencií a sympózií (172), seminárov a odborných kurzov (151, prednášky: 44, webináre: 14, iné podujatia: 33). Pre **súkromné osoby** boli v centrách voľného času zabezpečené predovšetkým iné podujatia (207), konferencie a sympóziá (151). Už v omnoho nižšej miere boli metodicky usmerňovaní aj prostredníctvom prednášok (36), seminárov a odborných kurzov (9, webináre: 0).

- **Poradenská činnosť**

V roku 2023 zabezpečili zamestnanci CVČ až 4 494 poradenských činností. Najviac z nich zrealizovali zamestnanci CVČ v Žilinskom (1 496) a v Banskobystrickom kraji (1 128).

Poradenstvo bolo vo výrazne nižšom počte evidované vo voľnočasových centrách v Prešovskom (886), Trenčianskom (717), Trnavskom (158) a v Košickom kraji (61). Konzultácie boli v najnižšej miere poskytované v Nitrianskom (32) a v Bratislavskom kraji (16).

Najčastejším **adresátom** poradenských aktivít boli **súkromné osoby** (2 914). Konzultácie si v nižšom počte vyžadovali **zamestnanci CVČ** (1 247) a **iných organizácií** (333).

Až 3 006 konzultácií zabezpečovali zamestnanci **štátnych centier voľného času**. Poradenské aktivity boli vo výrazne nižšej miere realizované v **súkromných** (1 169) a v **cirkevných CVČ** (319).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili najviac poradenských aktivít určených pre **zamestnancov zariadenia, zamestnancov iných organizácií** aj pre **súkromné osoby**. Konzultácie zamerané na všetky skupiny adresátov boli najčastejšie evidované v štátnych CVČ. Vo voľnočasových centrách patriacich **súkromným zriaďovateľom** bolo výraznejšie preferované poradenstvo poskytované zamestnancom iných zariadení a súkromným osobám. Zamestnanci **cirkevných centier voľného času** zabezpečili vo vyššom počte konzultácie pre zamestnancov zariadenia, vedúcich záujmových krúžkov, dobrovoľníkov a pre iné osoby.

Porovnanie zistení za roky 2022 a 2023 ukázalo, že v roku 2023 (4 494, 2022: 4 207) zabezpečili zamestnanci CVČ **o 287 poradenských činností viac** než vlani. Svoje konzultačné aktivity výraznejšie **rozšírili** voľnočasové centrá v Prešovskom (+528), Žilinskom (+291) a v malej miere aj v Trenčianskom kraji (+48). **Klesol** počet konzultácií, ktoré zabezpečovali CVČ s pôsobnosťou v Banskobystrickom (-283), Trnavskom (-227), Nitrianskom (-41), Košickom (-22) a v Bratislavskom kraji (-7).

V roku 2023 stúpol iba počet poradenských činností zaznamenaných v súkromných CVČ (+519). Ich zníženie bolo zistené v centrách voľného času so súkromným (-175) a so štátnym zriaďovateľom (-57).

• **Edičná činnosť**

Centrá voľného času vydali v roku 2023 spolu 539 metodických materiálov. Najčastejšie boli vydávané **metodické materiály** (230), medzi ktoré patrili **vlastné metodické materiály** (208), **preklady a reedície** (zhodne po 11). Okrem toho boli v CVČ publikované aj **tituly** od iných autorov (187), vydávané **vlastné časopisy** (45) a **iné, bližšie neurčené tlačoviny** (77).

Najrozšírenejšia edičná činnosť bola zabezpečená v Trenčianskom kraji (291). Omnoho menej tlačovín bolo vydaných v Žilinskom (51), Prešovskom (49), Košickom, Trnavskom (zhodne po 35), Banskobystrickom (34), Nitrianskom (32) a v Bratislavskom kraji (12).

Publikácie, metodické materiály a preklady boli najčastejšie vydávané v Trenčianskom kraji. Vlastné časopisy boli evidované v Žilinskom kraji, zatiaľ čo iné, bližšie neurčené tlačoviny boli preferované v Prešovskom kraji. V Bratislavskom kraji bola zaznamenaná najslabšia edičná činnosť.

Až 450 materiálov vydali **štátne CVČ**. Asi 55 tlačovín pripadlo na **súkromné voľnočasové centrá** a najmenej, iba 34 materiálov publikovali CVČ s **cirkevným zriaďovateľom**.

Štátne voľnočasové centrá mali prioritu vo všetkých skupinách, pričom najčastejšie sa venovali vydávaniu metodických materiálov, titulov, vlastných časopisov a iných, bližšie neurčených tlačovín. V skupine metodických materiálov mali štátne CVČ najvyššie zastúpenie aj v oblasti vlastných metodických materiálov a prekladov. Z celkového počtu 11 reedícií, 6 vydali súkromné a 5 štátne centrá voľného času. **Súkromné centrá voľného času** uvádzali viac titulov, vlastných metodických materiálov, prekladov, reedícií a iných tlačovín, avšak **cirkevné CVČ** preferovali v rámci edičnej činnosti vydávanie vlastných časopisov, avšak vôbec sa nevenovali prekladom a reedíciám.

V roku 2023 (539) bolo vo voľnočasových centrách vydaných **o 71 edičných materiálov menej** než v roku 2022 (610). Porovnanie zistení ukázalo **zníženie** metodických materiálov (-56), publikácií (-31) a vlastných časopisov (-14). V skupine metodických materiálov bol zistený pokles počtu vlastných metodických materiálov (-58) a reedícií (-6), pričom v malej miere stúpol počet prekladov (+8). Okrem sa zvýšilo aj vydávanie iných tlačovín (+30).

Zníženie edičnej činnosti bolo najčastejšie zaznamenané v Trenčianskom (-55) a v nižšej miere aj v Košickom (-12), Trnavskom (-11), Bratislavskom (-6) a v Prešovskom kraji (-2). Mierne **navýšenie** vydaných materiálov bolo evidované v Žilinskom (+7), Banskobystrickom (+6) a v Nitrianskom kraji (+2).

Pokles edičnej činnosti bol evidovaný v **štátnych** (-67) a v **súkromných** (-12) centrách voľného času. Minimálne zvýšenie počtu publikovaných materiálov bolo evidované iba v **cirkevných CVČ** (+8).

ZÁVER

Z uvedeného je zrejmé, že súčasná situácia sa v mnohých centrách voľného času zlepšila. Komparácia údajov potvrdila, že od roku 2022 sa mierne zvýšil počet centier voľného času, v ktorých je zamestnaný vyšší počet pedagogických zamestnancov, stúpol aj počet členov záujmových krúžkov. Zvýšil sa počet príležitostných podujatí, ktoré absolvovalo viac osôb. Stúpol aj počet letných táborov, v ktorých sa však odrekreovalo viac detí, avšak znížil sa počet pedagogických zamestnancov, ktorí ich organizačne zabezpečovali. Zároveň bol však zaznamenaný vyšší počet metodických činností a poradenských aktivít. V roku 2023 klesol počet záujmových krúžkov, víkendových podujatí a znížila sa aj edičná činnosť.

Z uvedených zistení je zrejmé, že v súčasnosti je potrebné venovať centráм voľného času väčšiu pozornosť než doteraz a snažiť sa zlepšiť ich situáciu tak, aby mohli deťom a mládeži naďalej poskytovať plne kvalifikované, hodnotné, zmysluplné a finančne prístupné voľnočasové aktivity. Zároveň je potrebné zlepšiť situáciu zamestnancov týchto voľnočasových zariadení, tak aby mohli svoju činnosť vykonávať bez väčších finančných a materiálnych problémov.

Aj v tomto školskom roku boli vo výkaze Škol MŠ SR 15-01, z ktorého sú prebraté potrebné dáta realizované niektoré zmeny týkajúce sa najmä zamestnancov centier voľného času, obsahového zamerania záujmových krúžkov, príležitostných aktivít, ich účastníkov a tematického zamerania aktivít, poradenskej, metodickéj činnosti a pod. Domnievame sa, že nie všetky zmeny sú potrebné a dôležité, pretože pozmenené údaje už nie je možné porovnávať, čo môže byť problém najmä pri spracovaní dlhodobých monitoringov základných údajov.

PÉTIOVÁ, M.: Analýza činnosti centier voľného času v roku 2023. Bratislava : CVTI SR, 2024 (Interný materiál)

Spracovala: PhDr. Marianna Pétiová, PhD.

